

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP. A debreczen-vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelenik hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj: Ötáshos petisórárt 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szintén több ízben hirdetések, alku szerinti a legolcsóbb árért.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr. Fél évre 5. Egyes szám - 5.

tesztünk semmit. Pedig hiszen és tanulókra nézve is igen kellemes saját óráikat sem tudani s így a tanítás megkezdése an időben történik. Ugy vagyunk a főisk. tanárkar végre elhatárolásról e hiányon segíteni. S ha minden kellő intézkedést nem tevényeri órák hiánya miatt, megreny órákhoz hoztatás s annak a felállítását. Ez óra költségeit tanárkar által a tél folyamán a ében tartandó népszerű előadás-óhajítja fedezni a tanárkar. — ben, hogy a tanárkar a kezdő óra mihamarabb a többi, előre zónségi pártoló figyelmét e felreken részvételével csekély kiaz-ki közhiányon. Ily előadások-ki kamatából már ez is! év felekezeti különbség nélkül előadások jövő héten pénze-terveződnek meg. Belepti díj — 25 kr lesz, s a helyiség be-alkalmazatosság okozott tolon-kerülve.

Debrecen, november 18. A kormánypártnak gyengébb fel- gátsu. s határozottan lehet mondani le- k ö t t e z t e b b része nagyon örül annak, hogy a költségvetés — ugyszól- ván — hozzájárulás nélkül tárgyalatik le, és ezt annak tulajdonítja, hogy az ellenzék is egyfelől a józan belátáshoz gözededik, másfelől hogy az ellenzék be- letáradva a küzelembe, ellankat, elfá- sult, bomlásnak indult, a mi, mint ők állítják, nem valami szerencsétlenség az országra nézve.

— A függetlenségi kör Budapestben ma este érkekezetet tart a pártiszervezési eljá- ras végmegállapítása tárgyában. — Sárosmegyében is megalakult a füg- getlenségi párt. A szervezés most folyik.

— A szultán hadsegődét küldötte Hatzfeld gróf német nagykövethoz, és megújította általa Dulezignó kizsolgálatására vonatkozó formális biztosítását.

A reáliskola kérdése. — Ellenőrlés. — Irta: Zalai Márk. VIII. B. ur Stoecek J. műegyetemi tanár urra is hivatkozik. Erre közzétettek van szere- emek megjegyezni és becses figyelmébe aján- lani:

Igaz, hogy a műegyetem egyik rektora Stoecek J. ur ezeltől 6 évvel odanyilatkozott, hogy a gymnasium nagyobb százalékát adja a kitünő tanulóknak, mint a reáliskola. Ezzel a reáliskolát sokat tartoznak a nagy tanfőúrnak, mert ennek köszönhető első sorban, hogy a 6 osztályu reáliskolák 8 osztályuakká változtak. De azért azon következtetések melyeket B. ur e jókaratru nyilatkozatból vonni jónak látunk, nagyon is hamisak és pedig a következő okoknál fogva:

1.) A reáliskola akkoriban még csak 6 osztályu volt, ennél fogva nem lehetett a tan- anyagot kellőképpen beosztani. 2.) A 6 osztályból kikerült ifjúság korra nézve nem volt eléggé fejlett, hogy az érett gondol- kozást szükségesítő magasabb tudományokat elég sikerrel hallgathatta volna. 3.) A közönség azon hiszében volt — ezt B. ur elismeri — hogy a reáliskola nem tudományos középiskola és ez oknál fogva csak a gyengébb tehetségeket adta a reáliskolába. 4.) A reáliskolákban ezeltől éretteégi viz- gálatok nem tartattak, minél fogva a gyengé- bebbeknek is könnyebb volt átúzni a 6 osztályt. 5.) A gymnasiumból kikerült ifjaknak csak azon kis töredéke ment át a műegyetemre, kik kiváló hajlammal és természetes képessé- gel bírtak a matematikára és természettudomá- nyokra, holott a reáliskolából kikerült fejlettek koru ifjaknak nem volt más pályájuk, mint a műegyetem. És lehet, hogy épen azok közül, kik a műegyetemen gyengéek voltak, kitünő je- védek vagy orvosok váltak volna, — da- czára annak, hogy a latinból és görögöl mit- sem tudtak. Mindaddig tehát, míg a gymnasium is reáliskola ugyananyai évfolyamból eredő si- kerét nem lehet összehasonlítani mindaddig, míg a reáliskola mostoha bánásmódban része- sül és egyenrangu középiskolának el nem is- mertetik, mindaddig igazságos és itélő bírál- tot hozni nem lehet.

szóba állani. Ezek az okai, hogy kissé lanyhán megyen a költségvetési vita. Hogy Magyarországon most jól men- nek a dolgok, azt csak az olyan embe- rek hiszik el és olyan emberek hirdetik, kik a jelen politikai viszonyok folytán egy vagy más czímen meg nem érdemelt díjjakat huznak.

— A függetlenségi kör Budapestben ma este érkekezetet tart a pártiszervezési eljá- ras végmegállapítása tárgyában. — Sárosmegyében is megalakult a füg- getlenségi párt. A szervezés most folyik.

— A szultán hadsegődét küldötte Hatzfeld gróf német nagykövethoz, és megújította általa Dulezignó kizsolgálatására vonatkozó formális biztosítását.

A reáliskola kérdése. — Ellenőrlés. — Irta: Zalai Márk. VIII. B. ur Stoecek J. műegyetemi tanár urra is hivatkozik. Erre közzétettek van szere- emek megjegyezni és becses figyelmébe aján- lani:

Igaz, hogy a műegyetem egyik rektora Stoecek J. ur ezeltől 6 évvel odanyilatkozott, hogy a gymnasium nagyobb százalékát adja a kitünő tanulóknak, mint a reáliskola. Ezzel a reáliskolát sokat tartoznak a nagy tanfőúrnak, mert ennek köszönhető első sorban, hogy a 6 osztályu reáliskolák 8 osztályuakká változtak. De azért azon következtetések melyeket B. ur e jókaratru nyilatkozatból vonni jónak látunk, nagyon is hamisak és pedig a következő okoknál fogva:

1.) A reáliskola akkoriban még csak 6 osztályu volt, ennél fogva nem lehetett a tan- anyagot kellőképpen beosztani. 2.) A 6 osztályból kikerült ifjúság korra nézve nem volt eléggé fejlett, hogy az érett gondol- kozást szükségesítő magasabb tudományokat elég sikerrel hallgathatta volna. 3.) A közönség azon hiszében volt — ezt B. ur elismeri — hogy a reáliskola nem tudományos középiskola és ez oknál fogva csak a gyengébb tehetségeket adta a reáliskolába. 4.) A reáliskolákban ezeltől éretteégi viz- gálatok nem tartattak, minél fogva a gyengé- bebbeknek is könnyebb volt átúzni a 6 osztályt. 5.) A gymnasiumból kikerült ifjaknak csak azon kis töredéke ment át a műegyetemre, kik kiváló hajlammal és természetes képessé- gel bírtak a matematikára és természettudomá- nyokra, holott a reáliskolából kikerült fejlettek koru ifjaknak nem volt más pályájuk, mint a műegyetem. És lehet, hogy épen azok közül, kik a műegyetemen gyengéek voltak, kitünő je- védek vagy orvosok váltak volna, — da- czára annak, hogy a latinból és görögöl mit- sem tudtak. Mindaddig tehát, míg a gymnasium is reáliskola ugyananyai évfolyamból eredő si- kerét nem lehet összehasonlítani mindaddig, míg a reáliskola mostoha bánásmódban része- sül és egyenrangu középiskolának el nem is- mertetik, mindaddig igazságos és itélő bírál- tot hozni nem lehet.

Adjunk csak a reáliskolának annyi előj- got, mint a privilegizált gymnasiumnak, állit- suunk csak minden nagyobb városban a gym- nasiunm mellett egyenrangu és egyenjöve reál- iskolát, majd meglátja meg B. ur is, hogy a reáliskolák mindinkább népessémi fognak, és hogy a hazai ifjúság színe java kiváló előze- rettel a modern tudományok felkaroló reál- iskolát fogja látogatni. Mert a latin és a gör- gögöt csak az éretteégi vizsgálatnak, de nem az életnek tanulják. Ezen általános megjegyzések után, áttérők a tulajdonképen kitézett tárgyra, a debreczeni reáliskolára. Mielőtt azonban a helybeli reáliskola ha- nyatlásának okait firkésznénk, azt a kérdést kell felvetnem, vajjon felruházott-e a reál- iskola mindazon kellekekkel, melyek a priori a fokozatos haladásra, egy szép és fényes jövő re- gyonosom? Igazat mondva, jobb szeretném, ha ön máshova menne. Hiszen tudja ön, miszerint azt mondják, hogy a második utazás Orosz- országba veszedelmes, és minthogy ön, már két- szer háromszor is volt ott önmek még inkább magára kell vigyáznia.

ményére jogosítanak? Erre a kérdésre határo- zott nem kell felelnem. Kezdjük csak az iskolai helyiséggel: Nem létezik szerencsétlenebb, a kedélyre, lélekre és totterőre nyomasztóbb állapot, mintha valaki vagy valami a kegyelem kényerére van kárhözható. Az a leverő meghunyászkodás, az a minden önállóságból és önértékeléstől való kivet- köztetés szárnyát szegi a lélek szabaddab röpté- nek, és az önállóság teljes hiánya megakadlyozza az emelkedést és haladást még akkor is, ha az, kinek kegyelemkenyerén kénytelenit- tetik tengődni, külsőleg nem értezteti védenéze- vel, hogy léte és nemléte nagyrészt tőle függ. Hátha a résen álló kegyur folytonosan zaklatja hűbéresét és minden kinkalozó alkal- sámmal vagy a nélkül is, kisebb-nagyobe tusa- sakkal megkeseríti életét, akkor biz ne csu- dátkozunk, hogy a test végtére árnyékká válik, megmerevedik és csüggedésében nem mer életjét sem adni magáról.

B. ur mint háziur gerirován magát — nem hiszem, hogy felsőbb meghatalmazásból — fellép a főiskola orkélyre és csakugyan meg- levezkéteti a reáliskolát, melynek különös ke- gyelemből megengedtetett, hogy egy kis szeg- letben szegényesen és szerényen meghuzhata magát, nyitlan kinyitlatkoztatván, hogy azon esetre ha még egy talpalatnyi földet merészl maga számára kérni, akkor ez a vakmerő kíván- ság a kiutasítással fog megtorolotatni.

Sőt B. ur kényelmes otthonjában, még azt a jóérzelmi tanácsot is adja a reáliskolá- nak, hogy méltóztaték már egyszer réges-régen várt halálát megszüntetni, mert szükséges van a gymnasiumnak egy kis örökségre. A család na- gyon megszaporodott és az uri család csak nem halhat meg éhen.

Ha így áll a debreczeni reáliskola és ez nem túlzás, ezt B. ur nyilatkozatából riktó be- tükkel ki lehet olvasni, akkor nem lehet csu- dátkozunk, hogy a reáliskola csak tenedik és évről-évre hanyatlik. Adjunk meg a császárnak a mi a császá- r és istennek a mi az istené.

A reáliskolának mindenekelőtte állandó lakhelyre van szüksége, hogy nem más- nak alárendelje, hanem feltétlen ura legyen a saját házában, hogy saját sorsának intézője lehessen. Sőt tovább megyek. A reáliskolának nem- csak háza, hanem egy jól és észszerűen be- rendezett palotára van szüksége, hogy külső te- kintélye által is imponálva, a városi és vidéki közönség figyelmét még inkább magára vonja, és hogy ne tekintessék úgy, mint a gymnasium fattyuhajtása.

Takarékpénztár H-Böszörményben.

Lapunk, mely H-Böszörmény város helyi érdekeinek szívesen engedett tért mindenkor, ezuttal is örömmel adja tudomására a nagy kö- zönségnek azon életrevaló, s mindenesetre pár- tólásra méltó mozgalmat, melynek célja: H-Bö- szörményben érvényesítésére a takarékpénz- tárt létesíteni. A hozzáink beküldött tervezet és aláírási ív következőleg hangzik:

- 1. A vállalat tárgya, tartalma. A kereskedelem s ipar emelése, a takaré- kossági szellem fejlesztése, felesleges pénznek gyűmlesztéses végett elhelyezhetése; s a szorult állapotban lévőeknek jutányos kamatra s kedvező feltételek alatt leszámítás, vagy kölcsönzés ál- tal segély nyújthatása céljából egy H-Böször- ményben részvény társulati takarékpénztárnak felállításá, s fenállása mindaddig, míg a rész- vényesek egyetemes szavazatainak 2/3-a a fel- osztást közzégyűlésileg el nem határozza, vagy a kereskedelmi törvény 201-ik §-ának egyéb ese- tei a felosztást nem követelik. 2. Alapítke nagysága. A vállalat alapítkejének a nagysága 100,000 forintban állapítatik meg részvény je- gyekben. 3. A részvény jegyek száma. A részvények száma 1000 darabban álla- pítottik meg, mindegyike 100 forintos néveges értékben, melyek mindegyike után előleges köl- tségekre, s a részvény árba be nem tudva — 1 forint fizetetik, — alapítkepre pedig minden egyes részvény után a névleges 100 frt érték- nek 30%-laja, vagyis 30 frt 10% részletekben.

30—30 napi időközökben, a névleges 100 frt értékéből a befizetett 30%-in feltölti 70%-ról minden részvényes által kötelezvény adatik ki az intézet javára, s ezen 70%-li nem remélt szükség esetében egészben, vagy részben 10%-li részletekben, közzgyűlési határozat folytán be- szedhetők, — ugy azonban, hogy a fizetési fel- hívás minden részvény birtokossal tudósítottván, és egy helyi érdeklő lapban közzé- tetetvén, az előző, s újból elrendelt befizetés között legalább 4 havi, — a hirdetési és be- fizetési határidő között pedig legalább 30 napi időköznek kell lenni. Ha az intézet teljesen megszűnl, s több befizetésre szükség nem lenel: a 70%-ról közzgyűlési határo- zat folytán a részvényeseknek visszaadható lesznek.

Minden részlet fizetés a szervezendő igaz- gatóság által ideiglenes nyugtán előismertetvén, a 30%-li teljes befizetése, s a 70%-ról közzgyű- kiállítás után az igazgató, gondnok, és titkár aláírásával s az intézet pecsétjével ellátott eredeti részvényjegyet minden egyes részvényesnek kiadatik.

Ha a 70%-nak befizetendő közzgyűlésileg el- határozott valamelyik 10%-os része a részvé- nyes által nem fizetettnek: az rajta minden költ- ség, s késedelmi kamatával együtt a helybeli járásbíróság előtt perrel lézzen behajtandó. A nyerevényből minden egyes részvény után egyelő osztlék jár, — a veszteség is egyenlő arányban terhelvén minden részvényt névleges értéke erejéig.

Részvényes kor, vallás és nem különbség nélkül mindenki lehet, minztante egyletek, tár- sulatok és intézetek is. Minden részvényes szavazási, választási s választási joggal bír. Minden részvény egy szavazatra jogosít; — 10-nél több szavazati jog- gal, bármennyi legyen is részvényeinek száma — senki sem élhetvén — sem maga személyé- ben, sem mint megbízott. Örökösödés, vagy engedményezés utján mily szabályok követendők, az újabb részvény birtokosok által, a társulati alapszabályok bő- vebben kifejtik, — itt csak az jegyeztetik meg, hogy részvényes jogait az illető csak a részvény saját nevére lett átírása után gyakorolhatja.

A részvényesek s ezekkel egyidejűleg ki- bocsátandó elsőbbségi közzgyűlésekről. Elsőbbégi közzgyűlések nem bocsátatnak ki. Az aláírás zár-határidejéről. Az alapítók által aláírott részvényeknek fe- lül maradt darab részvényjegyet aláírás zárhatár idejéül 1881-ik év — hó — napja tüzetik ki. Az aláírás személyesen, vagy hiteles alak- ban kiállított meghatalmazás alapján meghatal- mazott által történik — s az aláírás alkalmá- val felelősség szerint minden aláírott részvény- jegyet után előleges költségre 1 frt s a névérték 10%-laja készpénzben fizetendő le.

Az alapítók által aláírt részvények, a ki- bocsátott részvény jegyek tul aláírása esetén sem jönnek levonás alá, kivéve azon esetet, ha alba egy némely alapító sajátkezű aláírásával ellátott, két tanu előttemezésével kiállított nyil- latkozathban beleegyezését adja. A részvény tulajdesze esetén az arányla- gos levonás az alapítók tagjainak sorából ki- küldendő 5 tagu küldöttség által történik. Az első igazgatótságot az alapítók nevezik ki szótibbséggel. Érvényes határozathozatalra szavazás esetén 40 alapító tagnak jelenléte ki- vántatik, de ha annyi tag jelen nem lenne, 8 napra kitűzendő közzgyűlésben a megjelenendő tagok érvényes határozatot hoznak.

Az alapítók száma való tekintet nélkül, az első közzgyűlésben választandó 5 tagu bizott- ság által intézik a vállalat ügyét a részvény aláírás zár-határidejéig, a mikor a kereskedelmi törvény 154. §-sa értelmezéhez képest, az alakuló közzgyűlés egybehivandó a részvény aláírás zár- határidejétől számított egy hó alatt. Az öt tagu küldöttség maga választja elnökét, pénzkezelő- jét s jegyzőjét. Az alapítók a kereskedelmi törvény 152. 153. 154. §-sai szerint a részvényeseknek fe- lelősséggel tartoznak. Az alapítóknak fennebbi jogai az alapsza- bályokba is felveendőek lesznek. A további eljárásról. A további eljárás, alapszabályok alkotása,

minden a vállalatot érdeklő határozat hozata- ra az egybehivandó alakuló közzgyűlés elé tartozik, mely közzgyűlés határozatképes akkor, ha akár személyesen, akár képviselőleg 7 oly aláíró van jelen, kik legalább 1/3 részét képviselik az alapítóknek, minden részvény egy szavazattal. Tíz szavattal többet senki sem gyako- rolhat.

Ezek lennének azon pontozatok, melyek a H-Böszörményben felállítani célzott részvény- társulati takarékpénztár tervezetét tárgyzzzák, s mely tervezet mellett az aláírók magokat ezen- nel alapítókékné tekintvén, a tervezetben foglalt adatok valóságáért egyetemleges felelősséget vállalunk.

Ezen tervezetet midőn t. czimdeddel köz- löm, kérem egyszersmind, hogy folyó évi nov. hó 21-ik napjának délelőtt 9 órakor H-Böször- ményben a városháza nagy termében tartandó alapítók alakulási gyűlésében megjelenjen, és ugyanott a tervezettel ellátott aláírási ívet, mint alapító aláírni, s az aláírás alkalmával mindjárt a szabályszerit illeketek lefizetni sziveskedjen. Böszörményben, 1880. év nov. hó. Cseh Béla, mint az alakulandó pénztár indítványozója.

Uj jelenség. A képviselőház tegnapi ülésén a bud- vita alkalmából Sennyei báró is felszólt. Természetesen az egyesült ellenzék állapójára helyezkedett. Beszède elején kijelenté, hogy meggyőző- dése szerint a multak hibái után, melyeket nem egyedül a jelen kormány okozott, ma nincs kormány, nincs párt, nincs egyes ember a ki az egyneműnek rögtön helyreállítását, vagy ennek csak a közel jövőben lehetőségeit meg- igérni, vagy elvállalni képes volna.

E mellett nézete az általános politika ja- vitása nélkül a pénzügyi terén anyira szükséges és óhajott haladást és javulást elérni nem lehet. Régi meggyőződése az, hogy a magyar pénz- ügyi eszközökkel rendezni nem lehet és hogy ez csupán általános, nagyszabású közzgyűlési és nemzetgazdasági intézkedések összehatása alapján történhetik.

Ezután a pártviszonyokra tért át s re- fektált a pénzügyminiszter ismeretes egyetlési felhívására. Szóló rokonszenyvel fogadta ezen felhívást, mely hazafias szellemből származott azon gon- dok nyomása alatt, melyek folyó év, az ő re- szortjánál fogva, terhelik. Mond is egy utat, melyen elérheti a kormány az általa óhajott célt. Változtassék meg politikájukat! (Élénk derültesség, helyeslés és tetszés a baloldalon.) Aljának a nemzet jogos vágyai és aspirá- cziói élere. (Zajos helyeslés és tetszés a balon) szüntessék meg a nepotizmust és korrupciót, és használják fel a kormány állását nagy cé- lokra és nem a mindennapi állapotok tovább tettenésére és prolongációjára. (Zajos helyeslés és tetszés a balon és középén.)

Mit tanulnak a katonák.

A „F-g” egy 1875-ben nyomtatott, tehát „alkotmányos” idöszakban írt katonai lezke- könyvből közöl mutatóanyagokat. Ime kóstolóul ne- hány pont: „A császár a lófogó alá a haza harez- képes fiait mindenkor szerelgetik össze; s a had- sereg nemcsak a hődalattal szeretett uralkodó ház, a törvények, hanem a legszerényebb föld- miszgy minden polgár hó óre, s minden al- kalommal vitéz védelmezője volt. Ezen szép s nehéz feladat tudatában a katoná méltan lehet büszke császári ruhájára! Ki a császár ruhá- ját viseli, örvehdhet is olyan védelmemben, minőt más hadseregnél sehol sem találhat. Azért már a legregőbb időben igen keresett megzisztetés- nek tartották a császári ruhát viselni.” „Az osztrák-magyar birodalom két állam területre osztatik fel, ugymint az osztrák állam- területre és a magyar államterületre. A birod- almi fő- és zék város Bécs.” „Hazánk, a nagy, a szép Ausztria, melyet egyeslének elöndök gondosan egyesítették meg, nagyengitessék zetteforrásosálással által s ne- csek olyan kezbe, melyek 600 éves változat- lan jogszertü eljárás kezességét fel mutatni nem képesek.” (E katoná tszti történelem szerint Magyarország 600 éve él Ausztriába olvadva.)

Cuba és Amerika volt a három életere V-dik Károly hazájának, melyek a vért hozza vezet- ték. Nagy-Britannia, a vérvágyu vanpur kiszitta azt belöle. Kiszámitották, hogy Spanyolország két év alatt többet vesztett, mint a menyenyit 20 év alatt szerzett. Franciaország talán még szerencsétlenebb volt. Nemes test- ezék sebből vézrett, és ki volt merülve. Minden előkelő polgár és maga a király is, a pénzveredő küldötték ezüst edényeiket. A nagy városok és a gazdag községek, saját költségükön hadi hajókat építettek; de alig voltak e hajók a tengeren, nem felglafat- ták, vagy matrózok hiányoztak azoknak fel- legyenezésére. Nem volt pénz, nem volt hitel, nem voltak emberek, nem volt többé segítség! Hét évi szövetség Ausztriával sokkal ártalma- sabb volt, mint ellene egy 100 éves haboru lehetett volna. Azon segítség, melyet Francia- ország már XIV. Lajos alatt, Spanyolország- nak adott, többé került, mint minden haboru az el- len, XII. Lajos óta. (Folyt. köv.)

A DEBRECZENI TÁRCZÁJA.

Politikai cselekvények.

— Fordította K. L. — (Folytatás.) I. Deon lovag, a szoknyába ültötött dragonyoshadnagy története. Ezen fejlemény, mintegy ismétlése és el- lentése volt a haboru kezdéttel lejárított jele- teknek. — 1756-ban látható vala, hogy az o- rozok hirtelen a porozok — saját barátjaik el- len — marsoltak, kiknek javára gyűlte volt az- össze; ugyanazon orozokat 1762-ben azokhoz láttuk fordulni, kiket elhagytak volt, és az osz- trákokat s francziákat megtámadnia, kiknek ne- hány héttel előtt még szövetséges társai voltak. De egy új esemény zavarta meg ezen új helyzetet, épen oly gyorsan, mint az keletkezett volt és ismét megváltoztatta a dolgok állapotát;

Előfizet... Helyben és... Egy évre 10 ft. Né... Pár évre 5 -... Előfizetési pénz... főpíacz. VECSEY... kasszájába bér...

Debreczen.

A költségvetés... előbb, mintha az... ügy almasan, min... kelne látszott keresz... mellőztetvén, párttu... Nem is lehetett... ségvetés a hazára... telenségét tárja fel... den pontjában lehe... egészben, akár rész... A kormány-p... elő, hogy engedjen... nak, majd jobban... az ellenzék minden... abban, hogy az a... leforgása alatt nem... az ország helyzetét... tekintetben évről-é... 30-40 millió def... zette, hajóját már... zette, nem bír kép... csaknem száztíz... jóvá tegye.

De ha a költ... nem lehetett, anny... nyitl a kormány-e... ván rend nagykeres... párttusában támadó... Tisza Kálmán... tatni, hogy a Szent... részjét, melyet ne... nem az uralkodóh... adó hál szolgáltatá... 3, és egyedül 3 éru... dul a függetlenség... bent, mert egy n... lójára, az osztrák... másik részét köztár... harmadik részét a... szatérrel igyeksz... előtt — mert hisze... man szavaira nem... nem az uralkodó... dóház ellenségeit... képtelenekek bemu... Tartozunk a... zal az előismeréssel... nevet akár szerény... ből nem merete fe... szájaiba való, megje... — hiába számúzi... megjelen a hazafi... niszterelnök előtt... rá nézve legborzas... számúzva van —... minden igaz magy... Azt mondja T... personál unióhozi... megrázkódtatások...

Aki egyszer... annak feltarthatlan... miniszterelnök ur... szerint csak azért... litikai elvét, hogy... az országban, s mo... akasztott elvet el... mondja, hogy az... megvalósítása csak... vagyis forradalom... hát rövid 5 év lef... séggel rohan alá... belőle minden alk... rencsége az ország... emberben oly mély... most már állításu... hiszi el. A függetlenség... gaszkodik a persze... ezen alapon véli... veszedelemből meg... alapon lehet az or... Hogy ezt elé... séges forradalom... gyar nemzet több... Az uralkodó... van, alkotmányos... hajol a nemzet a... nemzet is felség... igazi alkotmány... megmondja, min... uralkodási, vagy... nak trónja fenáll... Magyarország... nia kell, és mind... kódtatás nélkül a... fog kormányoztat... ják és nem akarják... lenségei Magyaror...

UJDONSÁGOK.

Ö felsége legkegyelmesebb elhatározása folytán bőséges segélyezése mellett nagy száma oly férfiaknak emlékoszlóval tiszteltetett meg, akik az uralkodóház és a haza körül maguknak érdemeket szereztek. A katonaságtól Károly főherceg főparancsnok... Budavárának le nem győzött védője Henezi tábornok 1849. s. b. stb.

Debreczeni színház.

Szerdán, november 18-án a Szatmár Árpád jutalmára, Sebes (Silbermann) Vilmos feltevével adott: „A kornevilli harangok.” Zenéjét írta Planquette Robert.

Ami az előadás érdekességét növelte, leginkább azon két körülmény, hogy az színházunk életét leképezte, Szatmár Árpádnak jutalmul adott, és hogy városunk szülőtte Sebes próbálkozott meg benne Harri szerepével.

A jutalmazottak kileptekor szünni nem akaró zajos ovatiokkal fogadta közönségünk, majd a zsinórpadláról két gyönyörű koszorú becsatoltatott a széles szalagokkal, mint a pályatársak ajándéka, kik rendezőjük iránti szeretettüknek ez uttal is szép jelzőt adták.

Az előadás különben jövedvén s egybevágón folyt le.

A Harri szerepét Sebes énekelte. Miután úgy vagyunk értesülve, hogy e fellépetés szerződéseszi czéllal is van egybekötve, nem késhetünk azon véleményünk kinyilvánításával, miszerint e szerződés a legcélszerűbb igények sem felelne meg, miután az illető minden lehet, csak hariton énekes nem: az énekelte tenor-bariton parthoz nemcsak felsőbb, de még csak közép hangjai is teljesen hiányoztak; a rodan-valzerének általa történő előadása pedig valódi travesztálás volt annak, melyet közönségünk jó emlékezeit elődétől megszokott.

Megemlíthük még, hogy Bérczi kitűnően volt disponálva.

Nem hagyhatjuk szó nélkül végre azt, hogy éppen a bérlo közönség, mely pedig leg-többször mulat a Szatmár kitűnő alakításán, hagvta tiszten a pályókat.

Közönség nagy számmal.

* Csokonai ünnepély. A főisk. magy. irodalmi önképző társulat városunk szülőtte, s nemzettik balladán emlékü költője Csokonai Vitéz Mihály emlékére szokásos évi ünnepélyét folyó hó 21-én vasárnap d. u. fogja megülni a főisk. énekteremben. A mulból merített kedves emlékü tapasztalataink szilárd biztositást nyújtanak nekünk a felől, hogy Debreczen városának lelkes közönsége az életben annyit szenvedett költő, emberbarát és hazafi emlékre „meggyújtja e napon az emlékezet faklyáját” s a kegyelet ünnepélyének fényét becses megjelenésével emelni kedves kötelességének ismeri. Jertünk s „ha visszazengi énekét a nép”: leróvtuk talán hálaadónkat szelleme iránt!!

* Gyűlés. A ref. egyház gazdasági bizottsága holnap délután 3 órakor folyó ügyek tárgyában gyűlést tart.

* Dohánybevételek. A kincstár részére engedély mellett ez évben Debreczen város határában termelt dohány bevételeinek határideje decz. 6-tól márcz. 15-ig állapított meg.

* A zágrábiak javára fog tartatni a holnapi színházi előadás. A játékony célra tekintettel az előadás bérletszámvetben lesz. Adatik: „Dinorah” operának nyitánya és árnyék-táncz dala és a „Rokantnuszár.”

* Ajándék. Nyilvai Irma Szatmárít tegnapi jutalomjátéka alkalmával csinos óraláncz-czál lepte meg, melyen ezüstből van kifaragva a „Szatyri ur” szimbóluma.

* Nem szünnek meg. A „Magyarország és Nagyvilág” cz. lapról tegnap azt közölték a „Függ.” után hogy megszűnik. Nevezett lap szerkesztője kinyilatkoztatja, hogy e hír alaptalan. A min csak örvendünk.

* Jutalomjáték. Bérczy Ödönnek, színházunk népszimfónékesének jutalomjátéka a jövő szerdán lesz; ez alkalommal „A szép asszony kocsisá” című, meg itt nem adott népszimfóné kerül színre. Meg vagyunk győződve, hogy a közönség kedvencének jutalomjátéka alkalmával egészen meg fog telni a színház.

* Felhívás. A debreczeni iparos ifjúság önk. egylet tagjaihoz. Folyó hó 16-án több egy-letű tag által tartott eszmecsereán, azon életrevaló határozat hozottat Huber József egyleti elnök ur jóakaró hozzájárulásával, hogy az egy-let helyiségében egy 4 hónapig tartó tanfolyam nyitassék, melyen az iparosoknak annyira szük-

séges számtan és könyvvizetés hetenként kétszer fog előadni. E czélból kiküldetett egy három bizottság, hogy a debreczeni felsőbb kereskedelmi iskola tanárát Zalay Márk urat megnyerje ezen eszme megvalósítására. Nevezett tanár ur örömmel vállalta el a tanítás vezetését és megígérte, hogy az első előadást már f. hó 25-én azaz esztendőnkön esti 8 órakor mulhatlanul megkezdji. Tisztelettel hívjuk fel tehát mindazon egyleti rendes és pártoló tag urakat, kik az előadásokban résztvenni óhajtának, hogy mihamarább a három bizottsághoz az egylet helyiségében fordulni sziveskedjenek, hol a szükséges felvilágosításokat teljes készséggel adják. — A kiküldött három bizottság.

* A királyé ö felsége nevenapja alkalmából a helybeli róm. kath. egyházban mise fog tartatni.

* Bartha Miklós állapota nem fordult rosszabbra. Kolozsvár közvéleménye is meg mindig habrog. Növeli az izgalmat, hogy közelebb a két merénylő tiszteletere bankettet rendeztek a tisztek.

* Színházunkban szombaton a rendes előadás előtt, d. u. 4. órakor nagyszámú ködfátyolkepek fog mutogatni egy bécsi társaság. E mutatóványok mindenütt nagy tetszésben részesültek.

* Az „Ellenzék”-nek azt írják Budapestről, hogy a fama szerint, egy legelterjedtebb mérsékelt ellenzék napilap a kormány-párthoz csatlakozik. Ugyanott naponként cikkező kitűnő tollu zsurnalista pedig az „Egyetértés” munkatársa lesz.

* A debreczeni tisztviselők egyesületének f. hó 20-án szombaton rendezendő hangversenyének műsora a következők: 1. Dalzsabadság Marschertől férfi karból. 2. Bevonulási induló a „Saba királyné” című dalból, Goldmarktól, zongora előadás 4 kére. 3. a) „Ózidal”, b) „Üdvözlés” kettős dal sopran és alto hangra Mendelssohntól. 4. „Trio” congora, hegedős és gordonkára Mendelssohntól (audante és finale). 5. „Évszakok” (a tavasz) vegyeskar Haydntól sopran, bariton és tenor szöveggel. 6. „Magyar népdalok”. 7. „Pohász” férfi kardal tenor és bariton magánrezekekkel, zongora és harmonium kísérettel Huber Károlytól. Ezen kitűnően megválasztott és összeállított műsor dallal- és különösen az ének kettős és a vegyeskar oly fulbemászó kedves dallammal bírnak

és oly benyomást gyakorolnak, hogy a ki egyszer hallotta, azt még álmában is kellemesen ringatják; a benyomás pedig annál mélyebb és eltörpíthetlenebb, mert a tavasz dalát 9 oly bájos énekesnő éneklí, kik mindnyáján életük tavaszának leggyönyörűbb napjait élik s midőn ezen friss, egészséges, csengő hangok a dal utolsó utányében fortissimo-val éneklík a tavasz- nak, hogy „jöjj el” bizony még azok is, kik már életük nyaránban vagy ősziben vannak, az életvágyat aranyos korszakába visszahelyeztet- nek érzik magukat. A több műkedvelővel meg- erősített pályanyertes dalárdának két új da- rabja szintén rendkívüli hatást fog elidézni. E szerint előre biztosíthatjuk az estélyben részt venni szándékozókat, hogy városunkban ritka művelzetnek néznek elébe, melytől senki, ki csak valamiképp teheti, meg ne fossza magát. A rendezőség a közönség kényelmére is meg tett mindent. A többek között az annyira kellemel- len pipafüst a közönség is, az előadási és tánczteremtől távol tartatik, amennyiben étke- zésre a természetesnek helyiségei is meg lesz- nek nyitva, a nagy terem ajtaja pedig azalatt becsukatik.

* Boscó büvész ma este tartja másod- dik s utolsó előadását a „Dika” nagytermében. A mutatványok igen érdekesek lesznek.

* A kardbojtos gyilkos. Mint az „El- lenzék” értesül, Dienstl, a kolozsvári merénylet egyik hőse, mástól év előtt már leglykolt Eszé- ken egy polgárt. S nem lett érte semmi baj. A jelen esetben is aligha ért valami baj a katonai ítélőszék föl, ha csak a sors keze más uton utól nem éri a hitvány henczegöt.

* Irodalom. A irodalmi válatok ismét szaporodtak egygyel, Révai testvérek budapesti könyvkiadóhivatala „Regényvilág” czim alatt családai regénytárt inditának meg, s az első füzetek hozának is beklüldötték. E füzetben Jókai, Vékta L. stb ismert írónak neveivel találko- zunk, s bár a kiadók a válatat füzcéljával a hazai regényirodalom apólasát tűrték ki, mégis már az első füzetben hozzáfogtak két idegen regénynek fordításában közléséhez.

* A levélhordókra rosz idő jár. Rabol- ják, fosztogatókat öket. Párisban e hó 12-én 600,000 frankot loptak el egy levélhordótól, ki családapa és huszonöt év óta van szolgálatban. A rendőrséget rögton értesítették ez esetről. Ez különben Párisban nem tartozik a ritkaságok közé.

* Még egy szakács könyv. Ismét kap- tunk egy „Képes szakácskönyvet”. Hírbáger K. kiadása. A munka 200 képpel jelen meg. A magyar konyhán szokásos ételek készítesí mód- jának felsorolásán kívül a stűtes-fűzes magasabb művészetéről is foglalkozik. Egy füzet 40 kr.

* Két jó honvéd ló sárga, pej, herélt, melyek 3 évig vállalkozó kezében voltak, köz- bejött körtlmények miatt kiadandó, értekez- hetni várad-utca 2083. sz. a.

* Nyilvános számadás. A debreczeni 1848/9-iki honvéd-egylet tizenhárom egyenruhás csapatjának és parancsnokának Maros-Vásár- helyre és visszautazása költségeinek fedezésére adakoztak: Sz. kir. Debreczen Tekintetes Ta- nácsa 100 frtot. Tek. Laky Lajos ur ivén: Ferencz j.-bíró 1 frt. Simonyi Imre 2 frt. Hajdu Gyula 1 frt. Engländer Miklós 1 frt. Nánassy Lajos 1 frt. Kátes Mihály 1 frt. Leszák 1 frt. Varga Lajos 1 frt. Nemes 1 frt. sy. 1 frt. Dr. Szikszay Szabó József 1 frt. Buttykay 1 frt. Bu- daházy Zoltán 1 frt. Sinka Ferencz 1 frt. Tam- mássy Géza 1 frt. Tamássy 1 frt. Reviczky Emil 1 frt. Márton László 1 frt. Simonyi Sámuel 1 frt. Dr. Tegze Imre 1 frt. Dr. Ujfaluassy József 1 frt. Sinay Tódor 50 kr. Schenk Jakab 1 frt. Körösy Sándor 1 frt. Kátes Henrik 1 frt. Braun Antal 50 kr. Bészler Lajos 1 frt. Berényi Gábor 1 frt. Nagy Ferencz ügyvéd 1 frt. Összeg 33 frt. Zieherman Herman ur ivén: Kövesdy János 5 frt. Vértessy István 5 frt. Sik Lajos 5 frt. Zie- herman Herman 1 frt. Tamássy Károly 3 frt. Levkovits Jakab 50 kr. Bruckner Ernő 3 frt. Szűcs Mihály 2 frt. Tikos Imre 1 frt. Ö. J. Sam- mel 50 kr. Kis Károly 1 frt. Tóth József 1 frt. N. N. 1 frt. Sz. József 2 frt. ifj. Kemény. József 1 frt. Dané István 2 frt. ifj. Baresay Miklós 1 frt. Összeg 33 frt. Kis Gábor ivén: Komlössy Lajos 1 frt. Szepessy Gusztáv 1 frt. Kis András 1 frt. ifj. Fodor István 5 frt. K. K. 1 frt. Kaeskovics Kolner Teréz urnő 2 frt. Jankovics Gyula 1 frt. László Alajos 10 ft. Falk T. és társa 1 frt. Összeg 23 frt. Az alföldi takarékpénztár 5 frt. Begyűlt összeg 194 ft. A utazás került 248 fr. 1 krba és így a Hon- véd egylet köteles volt fedezni a hiányt 54 frt 01 kr, és a kölcsön összegnek 6% kamatát.

* Szabó József, felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Ha legnagyobb a vesedelem, Isten segélye legközelebb. Maláta készítményi i rendes használatát által nemcsak ritka magas életkort, de még tartós, erőteljes egészséget is értheti el. — Nőm csodaszép felépülését csak is maláta-készítményeinek köszönheti. Kujava J. P. a magdeburgi hivatalnok. 1880. febr. 18.

Hoff-féle Malátakivonat egészségügyi sör. 55-ör legmagasabb személyek által ki- tünéteve. Hoff János első va- lódi ayalkát oldó malát-cukorkái csak azon esetben valódiak, ha azok a védjeggyel (Hoff J. feltaláló arczképe) ellátvák, ellenkező esetben utánzóttak s hamisítványok. Malátacokoládé és maláta-cukorkák.

Nyujtsunk kezét a szerencsének! 400.000 bírod. márka vagy 231.250 frt. fűnyereményt nyerhetai a legújabban rendezett, az állam által engedélyezett és garantizott pénssorsolásánál. Az új terv o y előnyösen van berendezve, hogy néhány hónap alatt 7 sorsolásánál 46040 nyeremény jutszatik ki, melyek közt van a 400,000 bír. márkás vagy 231.250 frt fűnyeremény, nevezetesen pedig:

Dr. Fremonts Selbsthilfe gyöngyűlt férfírnőnél, nemi betegségéknél, onániánál, magómléseknél, feleslegessé tesz. Magának a füzetnek ára 50 kr. Főraktár Becsben: Apotheke zum heiligen Leopold. I. Plankungasse Nr. 6. (428.)

ÖZV. VERES LÁSZLONÉ arany és ékszerész üzletét újonnan berendezve ajánlja a t. cz. közönség becses figyelmébe. A bécsi világiállításon és a szegedi országos kiállításon a legmagasabb kitűntetést nyert ékszeremet becses figyelmükbe ajánlom. Van szerencsém a nagy közönséggel tudni, hogy nalam minden névnapí és menyegzői ajándékul alkalmas tárgyak a legnagyobb választékba, és a legjutányosabb árban kaphatók, és minden darab, mely nalam vásároltatik, a hivatalos próbával van ellátva, melyről jótállási roványt adok. Az itt elő nem sorolható tárgyak nalam a legjutányosabb árban megsszereshetők és egyszermind mindenféle ócska ékszernek átalakítását és javítását elvállalom és a legolcsó árért elkészítem. Vidéki megrendelések 24 óra alatt elküldötnék; ócska aranyat, ezüstöt s drága kőveket becsesrelék, vagy készpénzen megvásárolom, melyért kérem a nagy közönség becses látogatását. Kérem a becses megrendeléseket úgy kész munkámra, miat megrendelt tárgyakra. Elvállalok bármínemű javítást és újonnan készíttetést a legjutányosabb árban. Tisztelettel ÖZV. Veres Lászlóné, arany és ékszerész üzlettuladonos. Üzlethelyiség főpiacz Szikszai József háza alatt.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA DEBRECZEN, KISTEMPLOM-BAZÁR. a következő cikkekkel gazdagon felszerelt nagy raktárakat ajánlják a nagyérdemű közönség becses figyelmébe: Vásznek, asztalneműk, saját gyártmányú kész fehéreneműk, zsebkendők, alsó-ingek, KANAVASZAK, CSINVTATOK, DERÉKALJAK, ÁGYTAKAROK, PAPLANOK, MATRÁCZOK, Butor-szövetek, szűnyegek, függönyök, gyapju-takarók, löpökrócok, Legújabb női ruha kelmék flanellek, cheviottok, fekete és színes selymek, faille, surrah, merveleur brocat és koczkázott újabb díszek. Ternok, cachemirok, satinok. Beszövétt sálak, téli nagy és haraszt-kendők, Filz és Moire alsó szoknyák, sgermek ruhák. Mindenféle rövid áru, mederek, himzett csikok, betűk, cipőkák, kötő-pamu- tok és ozernák, butor és koci zsiúrók és ezeken kívül számos it elő nem sorol- ható cikkek. Vidéki megrendelések postosan teljesíttetnek. Mintát és árjegyzéket kívánatra készséggel szolgálunk.

AZ általános bazárban Debreczen, n.-várad utca Miskolczy-ház, rendes áron alól kaphatók a készpénzen tömegesen bevárólt és alkalmi vásárlások által szerzett következő árak: Ékszerék, arany és ezüstnemeűk, arany s ezüst órák, tájripipák, divatos téli férfi, női és gyermek ruhák, bundák, kendők, csizmak, cipők, barbotok, kalnuok, vásznak, könyvek, mely utóbbiakból szolgáljon mintául a kö- vetkező: Józsika. A két mostoha 2 k. 70 kr. A magyar kényurak 2 k. 80 kr. Klára és Klári 2 k. 70 kr. A végváriak 3 k. 1 frt. Szegény ember dolga 2 k. 80 kr. Az élet veszélyei 1 k. 35 kr. A mi késik, nem mulik 1 k. 40 kr. Emlékhirtai 4 k. 1 20 kr. Ester 2 k. 70 kr. Toussaint 4 k. 2 frt. Vázlatok 1 k. 25 kr. Várt leány várat nyér 3 k. 90 kr. Dumas. Louis quins 3 v. 1.— Dieu dispose 4 v. 150. Tanger Alger et Tunis 2 v. 60. Histoire d'une colombe 1 v. 30. Pauline de Meulieu 1 v. 35. Vingt ans après 3 v. 150. Le ricome de Bragelouos 9 v. 3.— Derosne. Mari et femme 2 v. 70. Feval. Madame Pisache 1 v. 30 kr. Les couteaux d'or 2 v. 60. La reine des épés 1 v. 40. Laffis du diable 4 v. 120.

Eladó ház. Kis várad-utczán egy igen szép ujon- nau épült ház minden órán eladó. Értekezhetni eziránt szerkesztősé- günkben. (440.) Csak 4 frt o. ért. egy egész bécsi áruaktár berendezéssel együtt! Ez mind együttvéve csak 4 forintba kerül! 1 pompás inga-óra, pontosan járó, 2 egyszerű színyomatós kép fűragott fakerettel együtt. 1 érdekes regény, pikáns. 1 mindég féhéren maradó kanál. 1 pompás álló lámpa. 2 nagyszerű chinai virágedény. 1 igen csinos arany keretű fűkör. 6 drb finom vászon zsebkendő. 2 igen szép mű alak. 1 varázs-fényképez. 1 pompás ozukor-szelence zárall fából. 1 virág edény szobába való. 3 megszett iróphár. 1 naptár 1881-re. 1 chinai thea-szelence theával. 12 drb legfinomabb nűvény szappan, melynek darabja 35 kr. 1 palacska valódi kőni viz. 1 Pfeiffermann-féle fűpástá. 1 chinai tűz-szerszám. Ez mind együttvéve csak 4 forintba kerül! Bécs 16 Praterstrasse 16 Bécs rum grossen Ausverkauf. Postán is megküldhetik, azonban a láda hozzá 55 krba kerül.

Hirdetés. Néhai Kos Elek hagyatékához tartozó szepesi 10 nyilas tanyaföld haszon- bérbe kiadó. Értekezhetni Nánassy László kir. közjegyzőnél. (448.)